

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ
СІКОРСЬКОГО»**

**Хіміко-технологічний факультет
Кафедра загальної та неорганічної хімії**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри
Вадим ПОТАСКАЛОВ

«01» вересня 2025 р.

**ПАСПОРТ НАВЧАЛЬНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ
ЗАГАЛЬНОЇ ТА НЕОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ
Аудиторія 245 корпус № 4**

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Площа 186,8 кв. м., 50 посадкових місць.

В наявності навчально-допоміжне приміщення 13,4 кв. м., та вагова кімната 7,2 кв. м..

В приміщення навчальної лабораторії виконуються лабораторні роботи з освітніх компонент:

1. «Загальна та неорганічна хімія. Частина 1. Загальна хімія»
(ЗО 07.1 161 Хімічні технології та інженерія).

2. «Загальна та неорганічна хімія. Частина 2. Неорганічна хімія»
(ЗО 07.2 161 Хімічні технології та інженерія).

3. «Фізико-хімічні основи поліграфії. Частина 1. Неорганічна та органічна хімія»

(ЗО 12.1 186 Видавництво та поліграфія)

4. «Геохімія»

(ПО 5 141 Технологія захисту навколишнього середовища)

5. «Хімія»

ЗАГАЛЬНИЙ ВИГЛЯД ЛАБОРАТОРІЇ

ВАГОВА КИМНАТА

1. Сектор «Загальна та неорганічна хімія»

Частина 1. Загальна хімія»

Перелік лабораторних робіт з освітнього компоненту

№	Теми лабораторних робіт
1	ЛР № 1 Правила роботи в хімічній лабораторії (ТБ). Хімічний посуд. Визначення молярної маси еквіваленту металу.
2	ЛР № 2 Визначення молярної маси газу.
3	ЛР № 3 Дослідження властивостей гідратів оксидів елементів III періоду.
4	ЛР № 4 Дослідження типів хімічного зв'язку
5	ЛР № 5 Вивчення та пояснення температур кипіння деяких речовин
6	ЛР № 6 Вивчення реакцій комплексоутворення
7	ЛР № 7 Основні класи неорганічних сполук. Кислотно-основна взаємодія.
8	ЛР № 8 Синтези неорганічних сполук
9	ЛР № 9 Дослідження залежності швидкості хімічної реакції від концентрації реагентів та від температури
10	ЛР № 10. Вивчення зміщення хімічної рівноваги.
11	ЛР № 11 Вивчення властивостей розчинів. Дослідження деяких властивостей розчинів електролітів.
12	ЛР № 12 Визначення рН розчинів. Дослідження гідролізу солей.
13	ЛР № 13 Окисно-відновна взаємодія. Напрямок окисно-відновних реакцій.
14	ЛР № 14 Електродні потенціали. Дослідження процесів в ГЕ. Процеси електролізу розчинів.

---

2. Сектор «Загальна та неорганічна хімія»

Частина 2. Неорганічна хімія»

Перелік лабораторних робіт з освітнього компоненту

№	Теми лабораторних робіт
1	Лаб. роб. № 1. Властивості сполук s-елементів I та II групи
2	Лаб. роб. № 2. Властивості сполук p-елементів VII групи (галогенів)
3	Лаб. роб. № 3. Властивості сполук сульфуру.
4	Лаб. роб. № 4. Властивості сполук нітрогену з воднем.
5	Лаб. роб. № 5. Властивості окиснювальних сполук нітрогену
6	Лаб. роб. № 6. Властивості сполук фосфору.
7	Лаб. роб. № 7. Сполуки вуглецю та кремнію. Сполуки підгрупи германію.
8	Лаб. роб. № 8. Властивості сполук p-елементів III групи. Бор, алюміній.
9	Лаб. роб. № 9. Властивості сполук титану та ванадію
10	Лаб. роб. № 10. Властивості сполук елементів підгрупи хрому.
11	Лаб. роб. № 11. Властивості сполук елементів підгрупи марганцю.
12	Лаб. роб. № 12. Властивості сполук заліза, кобальту, нікелю.
13	Лаб. роб. № 13. Властивості сполук елементів підгрупи міді.
14	Лаб. роб. № 14. Властивості сполук елементів підгрупи цинку.

3. Сектор «Фізико-хімічні основи поліграфії. Частина 1. Неорганічна та органічна хімія»

Перелік лабораторних робіт з освітнього компоненту

№	Теми лабораторних робіт
1	Правила роботи в лабораторії. Вступ до практикуму. Хімічний посуд. Лаб. роб. № 1. Визначення молярної маси еквіваленту металу.
2	Лаб. роб. № 2. Визначення молярної маси газу.
3	Лаб. роб. № 3. Основні класи неорганічних сполук. Кислотно-основна взаємодія.
4	Лаб. роб. № 4. Дослідження властивостей гідратів оксидів елементів III періоду.
5	Лаб. роб. № 5. Дослідження типів хімічного зв'язку
6	Лаб. роб. № 6. Приготування розчину заданої концентрації.
7	Лаб. роб. № 7. Вивчення властивостей розчинів.
8	Лаб. роб. № 8. Дослідження деяких властивостей розчинів електролітів. Реакції обміну в розчинах електролітів.
9	Лаб. роб. № 9. Визначення рН розчинів. Дослідження гідролізу солей.
10	Лаб. роб. № 10 Окисно-відновна взаємодія. Напрямок окисно-відновних реакцій.
11	Лаб. роб. № 11. Дослідження процесів в ГЕ.
12	Лаб. роб. № 12. Процеси електролізу розчинів.
13	Лаб. роб. № 13. Порівняння хімічних властивостей насичених та ненасичених карбонгидрогенів.
14	Лаб. роб. № 14. Хімічні властивостей оксигенвмісних органічних сполук.
15	Лаб. роб. № 15. Хімічні властивостей нітрогенвмісних органічних сполук.

4. Сектор «Геохімія»

Перелік лабораторних робіт з освітнього компоненту

<i>№ з/п</i>	<i>Назва теми заняття та перелік основних питань</i>
1	<i>Лабораторне заняття №1. Приготування розчинів</i> Основні питання заняття: Правила роботи в лабораторії. Вступ до практикуму. Хімічний посуд. Приготування розчину за наважкою та за фіксаналом.
2	<i>Лабораторне заняття №2. Визначення молярної маси газу</i> Основні питання заняття: Закон Авогадро. Рівняння Менделєєва-Клапейрона. Визначення молекулярної маси газу.
3	<i>Лабораторне заняття №3. Основні види кислотно-основної взаємодії</i> Основні питання заняття: Класи неорганічних сполук. Оксиди, кислоти, основи, солі. Отримання та властивості кислотних та основних солей. Амфотерність гідроксидів.
4	<i>Лабораторне заняття №4. Залежність швидкості хімічної реакції від концентрації реагентів та від температури</i> Основні питання заняття: Дослідження залежності швидкості реакції від різних чинників.
5	<i>Лабораторне заняття №5. Розчини електролітів. Умова перебігу реакції обміну між розчинами електролітів</i> Основні питання заняття: Властивості розчинів електролітів. Йонно-молекулярні рівняння реакцій. Рівновага в розчинах електролітів.
6	<i>Лабораторне заняття №6. Якісні реакції на катіони та аніони в природних водах</i> Основні питання заняття: Дослідження якісних реакцій на катіони металів та аніони кислотних залишків. Методи забарвлення полум'я, методи осадження, комплексонометрія.
7	<i>Лабораторне заняття №7. Окисно-відновні властивості речовин</i> Основні питання заняття: Дослідження окисно-відновних властивостей деяких речовин.

ОБЛАДАННЯ

№ п/п	Найменування обладнання
1	Піч СНОЛ 3.5-3.5/3
2	Аквадистилятор ДЕ-5
3	Иономер ЭВ-74
4	рН-метр портативний portlav
5	Лабораторний рН-метр AD1020
6	Плитка електрична
7	Водяна баня (пісчана)
8	Термостат TW-2.02 ELMІ
9	Термостат TW-2.02 ELMІ
10	Таблиці хімічні
11	Ваги аналітичні АДВ200М
12	Ваги Kern 440-35N
13	Ваги технічні
14	Амперметр
15	Вольтметр
16	Випрямовувач
17	Інтерактивна дошка
18	Мультимедійний проєктор Vivilek(новий)

Примітка:

1. В лабораторії знаходиться також багато іншого дрібного спеціального обладнання і хімічного посуду в достатньому обсязі, необхідного для проведення лабораторних робіт.
2. Обладнання встановлено та змонтовано з дотриманням вимог з техніки безпеки та охорони праці, оснащено заземленням.
3. Лабораторія оснащена меблями, витяжними шафами, сучасним освітленням, вогнегасниками.

БЕЗПЕКА ПРАЦІ І ВИРОБНИЧА САНІТАРІЯ ПРИ РОБОТІ ПРАЦІВНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ В ХІМІЧНІЙ ЛАБОРАТОРІЇ

Загальні положення

Інструкція поширюється на роботи студентів в хімічних лабораторіях кафедри технології неорганічних речовин, водоочищення та загальної хімічної технології хіміко-технологічного факультету.

При виконанні робіт студентами джерелом небезпеки є:

1. Хімічні речовини, що можуть викликати отруєння, опіки.
2. Скляний посуд може стати причиною травми.
3. Електричне обладнання може призвести до ураження електричним струмом.

Вимоги безпеки перед початком роботи

1. Навести порядок на робочому місці.
2. Перевірити наявність та робочий стан:
  - спецодягу (халат, гумові рукавиці);
  - засобів індивідуального захисту (маска, окуляри);
  - засобів гасіння пожежі (вогнегасник, азбестова ковдра, пісок);
  - роботу вентиляції;
  - освітлення.

Вимоги безпеки під час роботи

1. Студент повинен виконувати тільки роботи, передбачені навчальним планом за методичними посібниками, і приступати до виконання роботи тільки після дозволу викладача.
2. При виконанні роботи користуватися посудом, приладами і реактивами, які запропонував викладач.
3. Брати посуд, реактиви з інших столів – забороняється.

4. Хімічні речовини для досліду слід брати в кількостях, які вказані в методиці з проведення досліду, або за вказівкою викладача.
5. Перед тим, як взяти реактив, необхідно уважно прочитати етикетку на склянці, щоб запобігти помилці, яка може призвести до небажаних наслідків.
6. Не відволікатись і не відволікати інших від роботи сторонніми розмовами.
7. Не брати речовини руками; використовувати для цього фарфорові ложечки, совочки, шпателі.
8. Насипати чи наливати хімічні речовини у витяжній шафі над декою.
9. Не всипати (не вливати) реактив, що залишився туди, звідки його було взято.
10. Не куштувати реактиви на смак, оскільки будь-який з них може викликати отруєння.
11. Щоб визначити запах реактиву, не нахилитись над склянкою і не вдихати інтенсивно пару або газ. Для цього треба легким рухом долоні над горлом склянки направити потік пари або газу до носа і вдихнути дуже обережно.
12. Всі роботи, пов'язані з виділенням пари та газу, слід проводити у витяжній шафі.
13. При нагріванні рідин тримати посуд (колбу, пробірку) отвором від себе і не направляти їх на оточуючих.
14. Під час досліду не заглядати в посуд чи пробірку зверху, оскільки може статись викид продуктів реакції.
15. Обережно без різких рухів знімати колби і стакани з нагрівальних приладів, захистивши руки рушником.
16. Великі стакани переносити двома руками, щоб великий і вказівний пальці спирались на бортик стакану.
17. Склянку з гарячою рідиною не закривати щільно пробкою, до тих пір поки вона не охолоне.

18. Нагріваючи рідину не залишати її без нагляду, навіть на короткий термін.
19. *При розбавленні концентрованих кислот водою обережно доливати кислоту у воду, а не навпаки!*
20. При цьому користуватись термостійким або фарфоровим посудом. Тонкий термостійкий посуд має характерний знак.
21. Для запобігання опіку ротової порожнини не втягувати розчини
22. кислот та лугів в піпетку ротом. Користуватись для всмоктування гумовою грушою.
23. При роботах з концентрованими кислотами та лугами слід користуватись гумовими рукавицями та захисними окулярами.
24. Розчинення лугів виконувати у фарфоровому посуді, додаючи воду маленькими порціями, при постійному перемішуванні.
25. Шматочки лугів брати тільки пінцетом або щипцями.
26. Не виливати в раковини залишки кислот, лугів та інших реактивів, а зливати їх у спеціально приготовані і підписані склянки.
27. Роботу з органічними розчинниками виконувати у витяжній шафі.
28. Посуд, в якому мають виконуватися досліди з органічними розчинниками, повинен бути чистим та сухим.
29. Нагрівання легкозаймистих речовин виконувати тільки на водяній або повітряній банях.
30. Перед початком роботи з легкозаймистими речовинами, загасити всі пальники та вимкнути електричні обігрівачі, що знаходяться поблизу.
31. При роботі з розчинниками, пов'язаними з нагріванням, не залишати робоче місце без нагляду.
32. Правильно користуватись витяжною шафою. Для цього:
  - стулки витяжної шафи під час роботи тримати максимально зачиненими, з невеликим зазором для тяги;
  - відкривати стулки тільки на час обслуговування приладів,

встановлених у витяжну шафу;

- підняті стулки витяжної шафи закріплювати за допомогою вмонтованих пристроїв.

33. Правильно користуватись газовим пальником, для чого:

- піднести запалений сірник до верхнього отвору пальника і відкрити газовий кран;
- слідкувати за тим, щоб полум'я було синьо-фіолетового кольору;
- в усіх випадках не залишати включені газові пальники без нагляду;
- після закінчення роботи вимкнути газовий кран.

34. Правильно проводити нагрівання речовин у пробірці, для чого:

- нагрівати дуже обережно;
- нагрівати пробірку над полум'ям пальника, а потім нагрівання проводити у верхній частині полум'я, не торкаючись дном пробірки сопла газового пальника.

35. Дотримуватись правил особистої гігієни, для чого:

- під час роботи в хімічній лабораторії не пити воду і не вживати їжу;
- після закінчення роботи ретельно помити руки.

36. Якщо робочий стан приладів або установок викликає підозру, слід негайно припинити роботу і повідомити про це викладача.

Вимоги безпеки після закінчення роботи

1. Прибрати робоче місце.
2. Вимкнути обладнання. Спочатку електричні прилади, а потім газ, воду. Витяжну вентиляцію вимкнути через 30 хвилин після закінчення роботи.
3. Зняти спецодяг та засоби захисту.

4. Помити руки.

Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

1. У випадках виробничого травмування або при виявленні ситуації, яка може призвести до нещасного випадку, необхідно:
  - зупинити роботу або дослідження;
  - відключити електроустановку від мережі;
  - повідомити про випадок викладача (керівника робіт);
  - приступити, у разі необхідності, до надання долікарської допомоги потерпілому.
2. При травмуванні електричним струмом:
  - негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму шляхом відключення електромережі, або відтягти його за одяг, при цьому свої руки ізолювати сухою тканиною.
  - провести (якщо потрібно) штучне дихання, зовнішній масаж серця та викликати негайно швидку медичну допомогу або лікаря за тел.: 103.

Список найближчих укриттів, якими можна скористатися після сигналу «Повітряна тривога»

1. Підвальне приміщення (навчальний корпус №4, просп. Берестейський, 37). Посилання на акт атестації: <https://drive.google.com/file/d/1C5cCGyft-zqFnUgtDvR1Sqq1pghrf0pc/view?usp=sharing>
2. Підвальне приміщення (Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка, просп. Берестейський, 37). Посилання на акт атестації: <https://drive.google.com/file/d/1zxmWpXbqz1we75Xo-h2-1ZTGJ9qoTSpi/view?usp=sharing>